

თავისუფალი საქართველო

სამიწასტრო სულითურ უზრჩ ლი

1917 წ. №45 - ორშ ბათი, ქრისტეშობისთვის 25 ფანი 50 კაპ.

ბ ი ი ლ ე ზ ა 1 9 1 8 წ ს ზ ლ ი ს მ მ წ ე რ ა

ვ. კ. მახვაშილი
 ერთგულ საბჭოს წევრი ხე-
 ლოვნებათა სექციის თავმჯ-
 დომარე-კომისარა. დაწვრი-
 ლებით ის. წერ. ამაკაში.

† **გიორგი აბაშიძე** (1870—1917)

გარდაიცვალა ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ ქრისტე-
 შობისთვის 17. უმადლესი განათლებით აღჭურვილი ბი-
 რი იყო, თავგამოდებული მამულიშვილი, საზოგადო მო-
 ღვაწი. ნიჭიერი კრიტიკოს-პუბლიცისტი და საზოგადო
 მკურნალები, სოციალისტ ფედერალისტთა პარტიის
 ერთა შესწავლათაგანი, სსრკ-სთვის საზოგადო დაწესებუ-
 ლებათა მონაწილე სულის ჩამდგმელ და ამიერ-კავკასიის
 კომისარიატის წევრი. მისი ნაწერებისა მხოლოდ ორი
 ტომია გამოცემული. საქართველოს საზოგადოებრივ სა-
 სემწიფოებრივ ცხოვრებასა და მწერლობას თვალსაჩინო
 ძალა გამოაკლდა, რასაც გულის ტკიპით აღინიშნავთ.
 ხანგრძლივი იყოს ხსენება მისი! ვერცხლად შემდეგ.

გიორგი აბაშიძე

ერთგულ საბჭოს წევრი, სს-
 ხედრო საქმეთა გამგე კომისარა
 ცნობილი სოციალისტური
 მოღვაწე-მწერალი

ქსელე მღვწე

საქართველოს მრავალ საუკუნიან განვლილ ცხოვრებაში არ ახსოვს ბევრი ისეთი შობა, როგორც წლევანდელი,—

შეურაცყოფილი, ტანჯული და წამებული საქართველო წელს ახლად იშვა...

ჯგუფურ-წოდებრივად და სარწმუნოებრივად დაქუცმაცებული საქართველო გაერთიანდა, გამთელდა:

მოკვდა ძველი თავადაზნაურული და ვიწრო პარტიული საქართველო, წარმოიშვა ახალი, მთლიანი, დემოკრატიულ-ხალხური საქართველო.

საქართველო აღსდგა მკვდრეთით!

მაგრამამავ დროს ყოველ ქართველს თავისი ერის წინაშე შეიძლება არასოდეს ისეთი პასუხისმგებლობა არ ჰქონოდეს დაკისრებული, როგორც დღეს, სიტყვა საქმედ დღეიდან უნდა იქცეს, ჩვენს ერა უნდა გაუთელდეს ყველა ის წყლული, რაიცა გასულმა საუკუნემ და უკანასკნელმა ომიანობამ შეამთხვია.

ყოველი ქართველი, საქართველოს ყოველი ერთგული შვილი სარწმუნოებისა და მდგომარეობის მიუხედავად, თავ გამოდებით უნდა შეუდგეს ქვეყნის სულიერ-ნივთიერ, უფლებრივ სახემწიფოებრივ აღორძინებას.

საბედნიეროდ ჩვენი ერის მესვეურობა ხელთ იგდეს ხალხის სასიკეთო ხანგრძლივ ბრძოლაში გამობრძმედილობა საზოგადო პოლიტიკურმა მოღვაწეებმა.

დადგა წუთი და გუშინდელია „მტრებმა“, სხვადასხვა პარტიების ბელადებმა ხელი ხელს გაუწოლეს და ერთხმად შესძახეს: გაუმარჯოს რუსეთის რევოლუციას, გაუმარჯოს მთლიან საქართველოს, გაუმარჯოს საქართველოს თავისუფლებას!

ხმა ერისა, ხმა ღვთისაო, ნათქვამია და დღეის ამის შემდეგ ეს ხმა აღარ დარჩება ხმად ზღალადებლისად უდაბნოსა შინა.

მაგრამ ბრძოლაში იცით ვინ იმარჯვებ? ერთ პირა მრავალხელა დაშქარი: მოხერხებული, შორს გამქვრეტი სარდალი და

გ. ბ. გვა ვ ა ვ ა საქართველოს ეროვნულ საბჭოს წევრი და ქონებათა გამგე სექციის თავმჯდომარე

სარდლის გამგონი, შეუდრეკელი და ერდგუ ჯარის კაცი.

ჩვენ პირველნი — სარდალნი მოგვებოვებიან, საჭიროა მეორენი — ჯარისკაცი ა. ი. მთელი ქართველი ერის დარაზმვა, და ყოველი ქართველსაგან თვისი მოვალეობის პირნათლად შესრულება.

როდესაც საქართველოს ყველა ერთგული შვილი თვის სანგარს, თვის პოზიციას თავგამოდებით დაცავს, მაშინ ჩვენს წინსვლასაც აღარაფერი გადაელობება

ხოლო ყველა ამისათვის უპირველეს ყოვლისა საჭიროა, როგორც არა ერთხელ გიმოგვითქვას და თითქმის ყველა პოლიტიკურმა პარტიამ აღიარა, საქართველოს დამფუძნებელ კრების დროით მოწვევა საკუთარი კანონების დასადგენად და გარკვეულ წესწყობის შესამუშავებლად.

ამაშიაც ჩვეულებრივი სიფხიზლე და საზოგადო საეუთო საქმის სიყვარული უნდა გამოიჩინოს ყოველმა ქართველმა.

სახელით მეორედ შობილი საქმიტაც უნდა ნეორედ ვიშენეთ და განვახლოდეთ.

ოცი საუკუნის უწინარეს ქრისტეს შობამ მსშერულ კაცობრიობას მოანიჭა ახალი ცხოვრების დასაბამი, და ჩვენი ერს მეორედ შობამ ჩვენს ერს მოანიჭოს ჭეშმარიტი, შეურყვევლი, დამოუკიდებელი და მშვიდობიანი ცხოვრების საფუძველი.

და ამ ორივე შობას გილოცავ, ჩემო ძვირფასო მკითხველო!

ასესხ იმედაშვილი

ქართველ მხედრობას

სამართლიანი მართლმადიდებელი სახალხო მოღვაწის

ა. მ. ხ. ა. ნ. ა. მ. მ. მ. მ.

რევოლიუცია დიდ საფრთხეს განიცდის. ბალშევიკების გამოსვლას თანსდევს ბნელი ელემენტების ამოძრავება. ირაზმებიან პოვრომშოკები, მთელ თავის ძალს დონეს იკრეფენ სხვა და სხვა ჯურის დამრბენი. ქვეყანა სდგას ანარქიის უფსკრულის წინაშე. თუ ასე გაგრძელდა რუსეთის დაქუცმაცება, ხალხის დიად რევოლიუციას უეჭველი დასამარება მოელოს. განსაკუთრებით აუტანელია განაპირა კუთხეების და კერძოთ ამიერ კავკასიის მდგომარეობა. ბოლშევიკების აგიტაციის წალობით ფრონტი ჯარისაგან იცლება. რუსის ჯარის კაცები—სახლში მიეშურებიან. ჩვენი ქვეყანა სდგას ორნაირი საფრთხის წინაშე: კავკასიის ფრონტის დასუსტებისა და შინაგანა დარბევის. პირველი—თვალწინ გვიყენებს ოსმალთა შემოსევის აჩრდილს, ხოლო მეორე ემუქრება ერის ნივთიერ კეთილდღეობას, მის კულტურას. ამ საფრთხის თავიდან ასაცილებლათ, ერის ფიზიკური არსებობის დაცვა მოითხოვს საყოველთაო დარაზმვას. პირველ ყოვლისა კი გაწვრთნილ სამხედრო ძალას. ამ ძალის შექმნას უკვე შეუდგენ კავკასიის ერნი, ახლა ჯერი მოდგა ჩვენზე. ასეთ ამ მდგომარეობა. ამიტომ იყო ყველა ჩვენში მომქმედი პოლიტიკური პარტია გარდა ბოლშევიკების უმნიშვნელო ჯგუფისა, შემოკრბენ საქართველოს ეროვნული საბჭოს გარშემო და მას უპირველესად ქართული ჯარის მოწყობა მიანდო. ქართველი დემოკრატია მუდამ რუსეთის რევოლიუციის მოწინავე რაზმს წარმოადგენდა. ის თავის ისტორიულ მოვალეობას პირნათლად შეასრულებს ეხლანდელ, მეტად მძიმე მომენტშია. ჩვენი ახლად შემდგარი და შესაფერათ გაწვრთნილი ჯარი რევოლიუციისა და ერის

ფიზიკურ არსებობს და მისი იდეალების განხორციელების საუკეთესო დარაჯი იქნება. ქართველი ჯარი ჩვენი დემოკრატის ხელში, მეტად ბასრი იარაღი გახდება. ამიტომაც საქართველოს ეროვნული საბჭო და მასთან არსებული სამხედრო საქმეთა კომისია მოუწოდებს ყველა ქართველ მხედრებს ჯარის კაცთა და ოფიცერებს, გამოეშურონ საქართველოსკენ, როგორც კავკასიისა, ისე რუსეთის დასავლეთ ფრონტიდან და აქ ჩაეწერონ ქართულ პოლკებში შესაფერი ნებართვა უკვე გამოაქვეყნა კავკასიის მთავარ სარაზმმა. დაყოვნება საერთო საქმის დაღუბა იქნება და ვიან ბა რევოლიუციისა და ჩვენი ერის მტრების ხელის შეწყობას მოასწავებს. ამხანაგებო! ქართველი ხალხი მუდამ რევოლიუციის საუკეთესო ბურჯს წარმოადგენს. ჩვენ სრული იმედი გვაქვს რომ თქვენ არ უღალატებთ საერთო საქმეს და ერის საუკეთესო ტრადიციებს. ამ მიზნისთვის დღეს აუტოლებლად საჭიროა ძღვევამოილო დაგაწრთენილი ქართველი ჯარის შედგენა. დაიხსნეთ რევოლიუცია განსაცდელისაგან! უზრუნველ ჰყავით ერის ფიზიკური არსებობა და მისი საუკეთესო იდეალების განხორციელება! ჩაეწერე ქართულ პოლკში. ქართველი ჯარი რევოლიუციის გამარჯვების თავდები იქნება.

გაუმარჯოს ქართველ რევოლიუციონერს ჯარს!

გაუმარჯოს რუსეთის რევოლიუციას!

ეროვნული საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტის თავჯდომარე ნოე ჟორდანიას.

სამხედრო საქმეთა გამგე ნოე ჭამაშვილი.

ეროვნული საბჭოს საქმეთა მართველი ზ. დ. სუფარაძე.

ანანაქიძე

შავრი ლ. გულიაშვილისა

ირლანდიის თეატრი.

(სტატია ჟაბოტინსკისა.)

უბედურობა ირლანდიის ნაციონალიზმისა იმაში მდგომარეობდა, რომ მთელ სუკუნის განმავლობაში ის მხოლოდ ზოლიტიკური იყო. ერთნი კულტურენი ზოლიტიკას რეკლამირებდნენ, მეორენი მხოლოდ ზოლიტიკურს, მხოლოდ და მხოლოდ ზოლიტიკას.

რასაკვირველია ეს გამწვანებელი იყო პატრიარქალური შინაგანობით, მაგრამ ამ კარგივით სრულიად მოუსხარ ირლანდიის ხალხს უფრო გვიან სხვა მოდერნიზაციის სურვილი. ზოლიტიკას უნაყოფო არა არის რა ხალხის სიმილიდრისთვის. უფრო ამ კითხვებზე, ამ გვიან ნაციონალიზმზე და იმის მიხედვით მშენებელს სხვის პატრიარქალისა იმისა, ხალხს იმის შეტყობა ვეღარაფერზე ვერ ფიქრობს და ვეღარაფერს აკეთებს. ირლანდიის და ქვეყნიერების შუა განსირულია ნაციონალიზმი. უფრო ირლანდიელი ავადმყოფია ნაციონალიზმით, და ავადმყოფი კაცი კი მხოლოდ თავის მიტოვებულ სხეულზე ფიქრობს. სადაც ერს თავის დღეში არ აგონდება თავისი ურთულადი სხეული, მაგრამ კასტრუქტო იმის ნაციონალიზმის და ის მისინვე დაავადმყოფდება და მხოლოდ იმაზე და ფიქრობს.

ის ადარდ მოუსმენს ადარდ რეფორმატორს, ადარდ ფილოსოფოსს, ადარდ დღითისმეტყველს მანამ არ მიიღებს ნაციონალურ თავისუფლებას; ის ნებებს თავს უფროსად სპეციფიკობას, თუმცა ის

სპეციფიკობა სიკვდილ—სიცოცხლის დამოკიდებულება იუვეს, იმის მხოლოდ ასრუვს და გზისთვის თავისუფლებას და ერთობას.

აი, რატომ უფროსად ირლანდიისში მიკვებულ იყო დღითის ანაბარად...

სამაგიერით, უფროსად არჩევნების ავტორიტეტის სწავლებას ნაციონალურ შეჯიბრებაზედ. უფროსად არჩეული მოხელე გადის მხოლოდ ნაციონალურის მოსახრებით, თითოეული მსახური, თითოეული სამართლიანი მსჯელობის მაგიერად, ნაციონალურობის მომხრეა. უფროსად სიტუაცია რატორისა ნაციონალიზტური ბოღვა, უფროსად ლექტორისა გადაბრუნვა ისტორიულის სამართლისა ნაციონალიზმის მომხრეობით უფროსად სკოლა პარტიული აზრების ფუძე, უფროსად კვლევისა შეთქმულობის ბუღა; უფროსად ეს განწყობილება დიდთ ამომებებს უფროსად ირლანდიელს, მაგრამ უფროსად ასე ექნება, მანამ ჭიმრული არ მოუღებ ამის ბოღვას.

ასეა, მაგრამ მაინც ამ უკანასკნელ რტ წელიადის განმავლობაში, ჭიმრულის აღსრულების მოლოდინში, ჩაუყარა საძირკველი რამდენიმე ახალ პრაქტიკულ საქმეს.

შესანიშნავი ამოთა სამი დაწვებულება: ერთი სამეურნეო რეგანიზაცია, რომელსაც შეთაურობს სერ-გორეს მანკეტი, მეორე—„კელსური ლიგა“ კავშირი, რომელიც სრულიად ახალგაზრდა ძველი ირლანდიური ენა, რომელსაც სთავებში უდგია დოკტორი დუგლას ხაილი; მესამე—ირლანდიის ნაციონალური თეატრი დუბლინიში; თეატრის დედა და ხელმძღვანელი არის—დევიდნი, ლედი ავგუსტა გრეგორი.

როდესაც ლამაზობენ ახალ ირლანდიას, ეს სამი საზოგადოებრივი მოვლენა აქვთ უფროსად სახეში არც ერთი ეს დაწვებულება არ ატარებს თავის არსებაში ზოლიტიკურ ნაციონალიზმის რამზიციას. მირ იქით სამივე ეს დაწვებულება ნამდვილი ბურჟუა რემონდის და იმის პარტიის თვითმოქმედებისა. თითონ რემონდი იმისი პარტიც სდგანან ზოლიტიკის კარზე და ამისა იმითი ჯიბრე და ძლიერება.

ამ სამი დაწვებულებაში მესამეს უფრო დიდ სახელი აქვს და ამიტომ შეგირდები იმასზედ.

ბიოგრაფია ირლანდიის ნაციონალურის თეატრისა, თითონ ლედი გრეგორი დასწერა რამდე-

ნიმე წლის წინეთ და ეს ბიოგრაფია ბირად გრი-
გორის ცხოვრებასაც შეეხება, რადგან თეატრიამ-
სთან განუერთლთა უოველთვის. მაინც ასეა უოვე-
ლგან და უოველთვის, რომ რაიმე საქმე შენდებო
და იწეება, რომელიმე საქმის თავგანწირულ მოვე-
რულისაგან და შესრათ, თუ მოუვარული პაროგენებ
ეცემა, საქმედ თითქმის იმას მისდევს და თუ ის
მკვიდრი მოქმედია, საქმედ იმარჯვებს.

ლუდი გრიგორი უოველ მსრიფ მკვიდრი, შეუ-
რუველი პაროგენება. იმას დამოკიდებულება აქვს ტ-
ვლენიან პირებთან და ამასთან შეძლებული დედაკ-
ციც არის. გარდა ამისა იმას აღმოაჩნდა საკმაოდ
ქლაერი ნიჭი სტენის მწერლობისა. იმისმა ერთგუ-
ლებმა და თეატრის სიყვარულმა გადალახა უოველი
დაბრკობა.

მე მინდა აქ მოვუყვანო ერთი მაგალითი იმის
შეუდრეკლობისა. 1911 წელს. შემოდგომას იმის
დასი ამერიკას წასულიყო წარმოდგენის გასამართათ
იმ მდროს ის უკვე დიდდა იყო და დასი უამისოდ
უნდა წასულიყო.

წასვლის უგანასხეულ წამებში აღმოჩნდა, რომ
პირველი არტისტი ქალი ვადმოყოფობის გამო ვე-
ლარ გაპყეებოდა ამხანაგებს, სხვა უნდა მოწყვითათ
ამის მაგიერად და ის სხვა კი, სრულიად გამოცდილ
არ იყო არხეულ რელებში, მომზადება და
გაწრთვან კი უველას აზრით, მარტო გრეგორს
შესძლო. მგოსანმა იეტესმა, რომელიც ერთი
პირველთაგანი იყო ირლანდიას თეატრის დოფუ-
ძნებისა, მისწრა: თქვენი წაუსვლელობა არ შეიძლ-
ება. ლუდი გრიგორი მოემზდა ს:ჩქაროდ და წაქვეა
დასს. იმ დროს ირლანდიაში რკინის გზის
გაფიცვა იყო და ის ავტომობილით გემგზავრა
პორტლანდ. ის მწუხარებით უამობდა უველას, რა
ომის წასვლა თითქმის შეუძლებელი იყო, რადგანაც
მხლოდ გუშინ გაუჩნდა შვილისშვილი და შვილს
პატრონობა უნდოდა, მაგრამ რაკი მისს მეტი მო-
უმზადებულ იყო და შეიძლებოდა თავის რელი
წკუნდინა იმითომ თავი დაანება ასეღ მელოცინეს
და თავის დიდ რჯახს, რომელსაც მართავდა და
განაგებდა, და რამდენიმე თვე დარჩა ამერიკაში,
სადაც კითხულობდა წერილებს, სწრთვინდა და
ამზადებდა არტისტებს და კრიტიკა ედგა მლოცინას,
რომელიც წამდაუწყუმ ბრალს სდებდა, ვითომ და
უზნუო პიესების დადგმისთვის.

მალოდინა სბზას ძი ზომზამძი
თბილისის მუშათა წითელი გვარდიის
ხელმძღვანელი, ძველი რეჟიმის დროს ცამეტი წლის
პოლიტიკური დევნილი.

ეს შემთხვევა მე უამბო ერთ ჩემ ნაცნობ ინგ-
ლისულ ქალს; იმან მიპასუხა: ეგ მართლაც იშუა-
თი თავგანწირულებია, მაგრამ მაგგვარი ჟიუტების-
თვის ანგლო საქსის ჩამამავლობას არ შესწევს ლო-
ნე და მარტო იმას შეუძლიან ეგვე მოაქცეს, ვისაც
კელტთა სისხლი უხქეთეს ძარღვებშია.

ეს ნახევრად მართალია. პარნელი ნახევრად
ინგლისელი იყო, მაგრამ ვინ დასწამებდა სისუსტ-
ეს რაიმე გადაწყვეტილებაში! ირლანდიელებს ჯერ
სუსტად ემხნეათ ორგანიზაციების შექმნის ნიჭი.
ზემოდ ნახსენები პლანკეტი, რომეომაც ირლანდია-
ში დამკვიდრა სამეურნეო საზოგადოებანი, ინგლი-
სელია, იმისი ახლობელი ამხანაგი ამ საქმეში მგ-
ოსანი ჯორჯ, რომელიც ინგლისელია.

პირველი რეჟისორი, მოწყველი ღონღონიდან
და პირველი არტისტები დუბლინის თეატრის
ინგლისელები იყვნენ. თეატრის შენობა მიუძღვის
შოტლანდიელმა მდიდარმა ქალმა მისს სოონიამმა,
და განა ეს სძრახსისა?

ლუდი გრეგორი, თუმცა სისხლით ნახევრად
ინგლისელია მაგრამ აღზდიით ნამდვილ ირლანდიე-
ლია. ეს აღიზარდა ღარბი მემამულიის მიერუებულ
კორტეჟში და ახლო იცნობდა გლეხებს, მუშებს,
ხელოსნებს და მოხეტიალე არტისტებს.

ერთმა მოხუცებულმა მუშამ უთხრა პოეტ იე-
ტეს: ეგ უოველთვი ჩვენთვის ზრუნავდა და გვივლიდა
როდესაც გრეგორი ამერიკაში იყო, სადაც
რამდენიმე მილიონა ირლანდიელია გადასახლებული,
უოველ ქალაქში, გაიკებნენ თუ არა იმის მისვლას,

ანანაქიქოძე

მაერი ლ. გუდიაშვილისა

ირლანდიის თეატრი.

(სტატია ეაბოტინსკისა.)

უბედურობა ირლანდიის ნაციონალიზმისა იმაში მდგომარეობდა, რომ მთელ საუკუნის განმავლობაში ის მხოლოდ ზოლიტიკური იყო. ერთნი ელტონდნენ ზოლიტიკას რეპლიკაციონურს, მეორენი მხოლოდ ზოლიტიკანურს, მხოლოდ და მხოლოდ ზოლიტიკას.

რასაკვირველია ეს გამოწვეული იყო მატრივსადებ მიზეზებით, მაგრამ ამ გარემოებამ სრულიად მოუსწო ირლანდიის ხალხს ყოველ გვარი სხვა მადგაწეობის სურვილი. ზოლიტიკასუდ უნაყოფო არა არის რა ხალხის სიმილიდრისთვის. უფლა ამ კითხვაზე, ამ გვარ ნაციონალიზმსუდ და იმის მიხედვებზე მშვენიერათ დასწერა ბერნარდ შოუმი, საშინელება სხვის ბატონობისა იმაშია, ხალხი იმაზე მეტს ვეღარათურზედ ვერ ფიქრობს და ვეღარათურს აკეთებს. ირლანდიის და ქვეყნიერებისშუა განხორულის ნაციონალიზმი. უოველი ირლანდიელი ავადმყოფთა ნაციონალიზმით, და ავადმყოფი კაცი კი მხოლოდ თავის მტკივნეულ სხეულზედ ფიქრობს. სახლ ერს თავის დღეში არ აგონდება თავისი ურთუნელი სხეული; მაგრამ გასტრეკეთ იმის ნაციონალურობა და ის მაშინვე დაავადმყოფდება და მხოლოდ იმაზედღა იფიქრებს.

ის აღარ მოუსმენს აღარც რეფორმატორს, აღარც ფილოსოფოსს, აღარც დღეთისმეტყველს მანამ არ მიიღებს ნაციონალურ თავისუფლებას; ის ნებებს თავს უოველგვარ საქმიანობას, თუმცა ის

საქმიანობა სიკვდილ—სიცოცხლის დამოკიდულება იუკეს, იმის მხოლოდ ახსოვს და ებრძვის თავისუფლებას და ერთობას.

აი, რატომ უოველისფერი ირლანდიისში მიგდებული იყო დღეთის ანაბარად...

სამავაეროთ, უოველი არჩევნების ავტორიტის წინამკებს ნაციონალურ შეჯიბრებასუდ. უოველი არჩეული მოსულე გადის მხოლოდ ნაციონალურის მოსახრებით, თითოეული მსაჯული, თითონვე სამართლიანი მსაჯულობის მაგივრად, ნაციონალურობის მომხრეა. უოველი სიტუვს რატორისა ნაციონალისტური ბოდვა, უოველი ლექტისა გადაბრვას ისტორიულის სამართლისა ნაციონალიზმის მიმხრეობით უოველი სკოლას მარტიული აზრების ფუძე, უოველი კვლევისა შეთქმულობის ბუდეა; უოველივე ეს განსწობილება დიდამ აშიძიმებს უოველ ირლანდიელს, მაგრამ უოველივე ასე იქნება, მანამ ჭმირული არ მოუღებ მას ბოლას.

ასეა, მაგრამ მაინც ამ უკანასკნელ რც წელიადის განმამავლობაში, ჭმირულის აღსრულების მოლოდინში, ჩაუვარა საძირკველი რამდენიმე ახალ პრაქტიკულ საქმეს.

შესანიშნავი ამოშა სამი დაწვებულებაა: ერთი სამეურნეო რეგანიზაცია, რომელსაც მეთაურობს სერ-გარეს ჰლანკეტი, მეორე—„გელსერი დიგასკაშინი, რომელიც სრულიობს აღადგინოს ძველი ირლანდიური ენა, რომელსაც სთავგეში უდგია დოკტორი დუკლას ხაიდი; მესამე—ირლანდიის ნაციონალური თეატრი დუბლინიში; თეატრის დედა და ხელმძღვანელი არის—დედიაკტი, ლედი აგუსტა გრეგორი.

როდესაც ლამარაკობენ ახალ ირლანდიასზე, ეს სამი საზოგადოებრივი მოვლენა აქვთ უოველოფის სახეში არც ერთი ეს დაწვებულება არ ატარებს თავის არსებაში ზოლიტიკურ ნაციონალიზმის რამზიციას. შირ იქით სამივე ეს დაწვებულება ნამდვილი ბურჟუა რემონდის და იმის მარტიის თვითმოქმედებისა. თითონ რემონდი იმისი მარტიაც სდგანან ზოლიტიკის გარეშე და ამისა ირთი ღონენ და ძლიერება.

ამ სამი დაწვებულებაში შესამეს უფრო დიდი სახელი აქვს და ამიტომ მშვენიერდები იმაზედ.

ბიოგრაფია ირლანდიის ნაციონალურის თეატრისა, თითონ ლედი გრიგორამ დასწერა რამდე-

ნიმე წლის წინეთ და ეს ბიოგრაფია ბირად გრი-
კორის ცხოვრებისეუ შეხებას, რადგან თეატრიმი-
სთან განუყოფელი ურთიერთობის. მაინც ასეა უფუ-
ლან და უფულები, რომ რაიმე საქმე შენდება
და იწეება, რომელიმე საქმის თავიანთი მოფუ-
რებისაგან და შინათ, თუ მოუარული ხაროვრება
ეცემა, საქმედ თითქმის იმას მისდევს და თუ ის
მკვიდრი მოქმედია, საქმედ იმარჯვებს.

ლედი გრიგორი უფუელ მხრივ მკვიდრი, შეუ-
რუველი ხაროვრება. იმას დამოკიდებულება აქვს გა-
ფულების ხაროვრების და ამისათვის შედლებული დედაკა-
ციც არის. გარდა ამისა იმას აღმოაჩნდა საკმაოდ
ქლიაერი ნიჭი სტენის მწერლობისა. იმისმა ერთგუ-
ლებმა და თეატრის სიუვარულმა გადალახა უფუელი
დაბრკობა.

მე მინდა აქ მოვუყვანო ერთი მაგალითი იმის
შეუდრეკელობისა. 1911 წელს. შემოდგომის იმის
დასი ამერიკის წასულიყო წარმოდგენის განამართათ
იმ მდროს ის უკვე დიდობდა იყო და დასი უმისოდ
უნდა წასულიყო.

წასვლის უკანასკნელ წამებში აღმოჩნდა, რომ
ბირჯელი არტისტი ქალი ვადმოყოფობის გამო ვე-
ლარ გაპყუებოდა ამხანაგებს, სხვა უნდა მოეწიათ
ამის მაგიერად და ის სხვა კი, სრულიად გამოცდილ
არ იყო არეულ რაღებში, მომზადება და
გწრთვან კი უფლას აზრით, მარტო გრეგორს
შესძლო. მოკანამა იეტესმა, რომელიც ერთი
ხარველთაგანი იყო ირლანდიის თეატრის დიუ-
მებისა, მისწრა: თქვენი წასულიყოლთა არ შეიძლ-
ება. ლედი გრიგორი მომზადდა სწრაოდ და წაყვას
დასს. იმ დროს ირლანდიაში რკინის გზის
გათიფვა იყო და ის ავტომობილით გემზავდა
ზორტამდე. ის მწუხარებით უამობდა უფლას, რომ
იმის წასვლას თითქმის შეუძლებელი იყო, რადგანაც
მხლოდ გუმინ გაეჩნდა შეიღისშეიღი და შეიღს
პატრონობა უნდოდა, მაგრამ რაკი მისს მეტი მო-
უმზადებელი იყო და შეიძლებოდა თავის რელი
წევნდინა იმითომ თავი დაანება ახალ შელოცინეს
და თავის დიდ მჯახსს, რომელსაც მართავდა და
განაკება, და რამდენიმე თვე დარჩა ამერიკაში,
სადაც კითხულობდა წერილებს, სწრთვინდა და
ამზადება არტისტის და კრიჭაში ეღვა მოღიფიანს,
რომელიც წამდაუწუმ ბრალს სდებდა, ვითომ და
უნებო პიესების დადგმისთვის.

ვალდინა სებას ძე ზომბაძე
თბილისის მუშათა წითელი გვარდიის
ხელმძღვანელი, ძველი რეჟიმის დროს ცამეტი წლის
პოლიტიკური დევნილი.

ეს შემთხვევა მე უამბე ერთ ჩემ ნაცნობ ინგ-
ლისულ ქალს; იმან მიზასუხა: ეგ მართლაც იშვია-
თი თავიანთი უნებობა, მაგრამ მაგვარი ჟიურების-
თვის ანგლო საქმის ჩამამდობას არ შესწევს ლო-
ნე და მარტო იმას შეუძლიან ეგრე მოქმედეს, ვისაც
კელტთა სისხლი უხქუფს ძარღვებში.

ეს ნახევრად მართლია. ხარული ნახევრად
ინგლისელი იყო, მაგრამ ვინ დასწამებდა სისუსტ-
ეს რაიმე გადაწვევებში! ირლანდიელს ჟერ
სუსტად ემხნევათ რგანა ხაციების შექმნის ნიჭი.
ზემოდ ნახსენები პლანკეტი, რომეომდ ირლანდია-
ში დამგვიდრა სამეურნეო საზოგადოებანი, ინგლი-
სელია, იმისი ახლობელი ამხანაგი ამ საქმეში მგ-
ოსანი ჟორჯ, რომელიც ინგლისელია.

ხარული რეჟისორი, მოწვეული ღონდონიდან
და ხარული არტისტები დუბლინის თეატრის
ინგლისელები იყვნენ. თეატრის შენობა მიუძღვის
შოტლანდიელმა მდიდარმა ქალმა მისს ხონიამანმა,
და განა ეს სძრახისია?

ლედი გრეგორი, თუმცა სისხლით ნახევრად
ინგლისელია მაგრამ აღზდიით ნამდვილ ირლანდიე-
ლია. ეს აღიზარდა ღარბი მემამულიის მიურუბულ
კოტეტში და ახლო იცნობდა გლეხებს, მუშებს,
ხელოსნებს და მხეტილაე არტისტებს.

ერთმა მოხუცებულმა მუშამ უთხრა ზოეტ იე-
ტეს: ეგ უფულები ჩვენთვის ზრუნავდა და გვივლიდა
როდესაც გრეგორი ამერიკაში იყო, სადაც
რამდენიმე მილიონი ირლანდიელი გადასახლებული,
უფუელ ქალაქში, გაეკუნენ თუ არა იმის მისვლას,

შიდოიდან და ძველი ნაწინა და იმისგან დაფუძნებული სიამოვნებით საღამოს უძღვნიდნენ იმას რომელიც ოდესღაც შეასწავლა მათ კატეხიზმი და ზნეობრივი დახმარება აღმოუჩინა.

დასაწყისი ირლანდიის თეატრის ძრავად დარბობი და ხელმძღვანელი იყო პირველი პირი მოუვიდა ზოგჯერ იტალია; იმან გაუხიარა დარბაზობის დროს ლედი გრეგორის; ეს იყო 1898 წ.

ერთი წლის შემდეგ ამ ორმა შეადგინეს საზოგადოება „ირლანდიის სალიტერატურო თეატრი“ არ იყო არც ზიკსები, არც მისხიობები არც გრამი იყო. იტალია დიდი ზოგადი, ამას ქუჩის და დაწესებულებები და მისივე ზოგადი და დროს მისივე იხიანი არ გამოდგენენ სახალხო თეატრისთვის. კინო, რომელიც შემდეგ შექმნა დროს და ძლიერებათ ირლანდიის თეატრისა, ჯერ არ იყო გამოხატული ქვეყნად. მისთვის ნაწინაობები. დასწერა მატარებელი. აი დროსა ხელი მოგვიბრუნა ირლანდიის თეატრმა თითონ ხელა შექმნის ავტორები. სიაში რომელიც შედგენილია 1912 წ. მისხიობების 25 პირად შექმნილი დროსტორები. ვეგას ისინი ვმარჯობები არიან და მათ შორის რამდენიმე სახალხოანი უკვე თითონ ლედი გრეგორიც სწორად მიესახება, ამიტომ რომ სხვა არიან იყო დამხმარე ხელა ამის ერთ მოქმედებანი ზიკსები საუკეთესოთ იყოლები ვერობაზე სცენებზედა.

როგორც ვსიამოვნება მისხიობები და რეისორი მოწვეული იყვნენ ინგლისიდან, თუმცა იმით ძალიან უძნელდებოდათ ირლანდიურად სიტყვების გამოთქმის შესწავლა თანდათან გახდნენ. ირლანდიული არტისტები. ნაწილი ბოგანათა წრიდან გამოვიდა, ნაწილი მოუფარულთა წრებიდან შესდგა მთავარი ძალა, ვიდრე ჰყოლოდა კაფე მანტანინი.

ჰყო ბრწინვალე რეისორი და რეჟისორი აღმოჩნდა 1903 წ. როდესაც არლანდიის დასმა პირველად გამოერთა წარმოდგენა დონდონში, მთელი მწველობა აღნიშნა ამის მშენებელი მომხმადებელი, სცენის რეჟისორი განწყობილება და არტისტთა უმარჯველობის ნიჭიერება. ზოგიერთი კრიტიკოსები მარტობდნენ; ირლანდიის თეატრმა განუხილავ სცენა, ხელი მიმართულება მისდა მისო.

რაც შეეხება ფუფუნებს, აქ დიდი გაჭირვება იყო უფუფუნების. პირველ წლებში თეატრი ხან

სად შეეფარებოდა და ხან საღამოს სთხოვდნენ სიამდლოთ, თავისუფალ დარბაზს და ხან ვის.

ლედი გრეგორი გვიამობს, თუ იმანა და იტალია რომელიც შეგორავენ 300 კირვანქა სტრუნიტი, რომ გადახდათ ზარალი და ამის მოსათხოვნად რომელიც დაგზავნეს წერილები „მოღვაწეთა“ შორის და რის ვაი ვაგლანთი მოსდიოდათ, როგორც მოულები თითო ორჯა მანათი და თან საუფუფუნო, საშინელი საუფუფუნო შეწუხებისათვის. მისდლოთ 1603 წელს მოახერხეს დაარსება საშუადლო თეატრისა და ძლიერდობით შესძლეს ვილიამ ფისი გამოხსნა კაფე მანტანინიდან.

დონდონში მოგზაურობის შემდეგ, დონდონში თეატრს შეტანა კამ, ჩუქა საუკეთესო შენობა ტრუპის იმან გადაკეთა ძველი სახალხოთეატრო, რომელიც არის ამის ქუჩისზე დუბლინი და დეერქვი ამის თეატრი ეს მატარა, ორ სართულიანი სიხლია, სიხის დიდის ფიქროსი ქუჩის პირად. თუმცა შენობა შეიძინა თეატრმა, მაგრამ ფულზე მინც სუსტიად იყო. ლედი გრეგორი ამობს, რომ ის რედაქციებში აღდიოდა და ემუდარებოდა რედაქტორებს დეებულებათ რეცენზია, რადგან გაზეთები არ გზავნიდნენ წარმოდგენებზე რეცენზიებს და ხალხი ვერ ემოუფლობდა თეატრის სიამოვნებას.

ლედი გრეგორი გვიამობს კიდევ, რომ კულისებიდან ის დაზოგო ნაწინაობები დიდის ხალხობით გადაიღნენ თეატრის გეტობულში და შერე შედიოდნენ ლოკებში, რომ ცარიელი თეატრი რა უფოლიყო და გული არ ასრულებოდათ არტისტებს,

შემდეგ საქმე უკეთესათ მოწვევა რამდენიმე პრესის ამონიშნება თეატრის საქმე გამოასწოროს თუმცა დიდის ხელმოჭერილობით და ანკარიშის დასმარებით არ სწვლიდნენ დეკორაციებს და ავტორებს მიესახება არ აძლევდნენ გონიერებას.

ახლა რასაკვირვებია, საქმე უკეთ არის. თეატრი თითქმის ფიქსურ დასდგა მატრიკალიურად, ცოტადენი გადასდეს კიდევ თეატრის გადასაკეთებლად.

მაგრამ არ უნდა დავივიწყოთ ის თუ როგორ იწყება და შენდება დიდი საქმე.

მკატერიხე მახამვილია

პირველი თოვლი

(მოგონება)

1

დაგვიზამართდა, დაგვიზამორდა,
თოვლი მოდის, თოვლი ცვივია;
ბაღებს გული უთამაშებთ,
მე-კი მყინავს, მე კი მცივა.

2

მაგონდება სიყმაწვილე,
მაგონდება მე ბაღლობა;
თოვლის გუნდის გაკეთება,
კუნტრუში და ცივაობა.

3

მაგონდება და ოცნებით
გადავღვარ ტკბილ წარსულში
ვისმენ ყრმათა ჟივილ ხივილს
და ბავშვივით ვხტუნავ გულში.

ბ. ქუჩიშვილი

მასრულებელი მუდარა.

ღარიბი ვარ, მაგრამ სატრფო, ვფიცავ,
ხმელეთს დაგიტკაცებ.

მხოლოდ მითხარ შენი ვართქო, შენის
ეშხით ნუ მაგიჟებ.

მცირედსა გთხოვ, მხოლოდ ტრფობა
გამიძღავენე,

რომ არ მკლავდეს შენი ღარდი, არ
მხუთავდეს ფქრი მაკნე.

გეფიცები, არ ვინანებ სამარეში ცო-
ცხლად ჩასვლას,

სონეტი

ყურძნის მტევანს გავს აკრემლებულს ჩემი სონეტი,

ჩემი სონეტი გრძნობის სიმზე აკინძულია;

არავინ მღერის სიყვარულზე აქ ჩემის მეტი,

პოეტის გული მუდამ ეხით დადაგულია.

და ვით ზვირთებათ ქცეულ ზღვაზე ატეხილ გრიგალს,

ჰოი არშიყნო, ტრფობის ენით მეც მიქროლია

მაგრამ ძვირფასი დრო და ჟამი როცა მქონია,

ელვის სისწრაფით მოუსპია შავს ბედის ტრიალს.

და ესტირი მარად მაგრამ, სატრფო როდი მიბრალებს.

ნუ თუ არ სჯერა მის უღმობელ გიშრის ფერ თვალებს

რომ ეს სიტყვები ცხარე ცრემლით დაწერილია!?

ყურძნის მტევანს გავს აკრემლებულს ჩემი სონეტი,

მაპურის მსგზავსად მოსასმენი გულის მომწყვეტი

გულის მომწყვეტი, როცა სევდით დაფერილია....

ქნარა

რომ ეღორსოს შენის პირით, აღსრულება
ძვირფას ნატვრას.

შემდეგ მოვარედ ვადაიქტე, სატრფო
გახდი შორეული,

წარბს არ შეეხრი, არ ვამღერებ ფქრ
ნაღველით შორეული.

„რით მარწმუნებ“ ყელმოღერით ჰკითხა
ქალმა,

ვაჟის ხელში მტკიცე ნებით დანამ ისე
გაიღევა,

ქალს ეჩვენა სისხლის ღვარი და სასწრა-
ფოდ მიეგება.

უთხრა:

—მეც მიყვარხარ. შენ ხარ ჩემისალოცავი,
მოვლენილი ნატვრის ნავი.

დევ შენ აქ, მე ზეცაზე ვწვებოდე ვით
სანთელი.

წმინდა აღთქმა იყოს ფიცის აწ მფარველი
შემომფიცე.

—ფფიცავ შენს თავს.

მშვიდობით, არწივო. სიმუდამო მოსაგო-
ნებლად,

სატრფოს თან მიმაქვს ეგ სიმშვიდე სანუ-
გეშებლათ.

ახ! მშვიდობით! ჟუკანასკნელად გეამ-
ბორები!..

აჩრდილივით იხეოდა ქალი მშვენიერა და
ქაბუკიც თითქო უხილავი ძალა ეწეოდა,

ფეხაკრეფით თან მიჰყვებოდა.

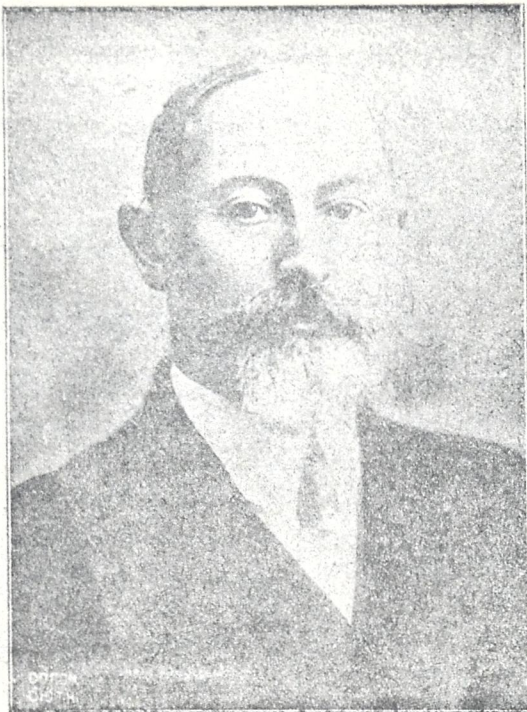
ბ. ლაიაშვილი

მთლიანი

საქართველო

ეროვნულ საბჭოს

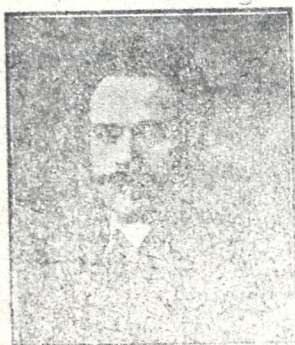
პრეზიდიუმი

გიორგი ლაშვილი
თავჯდომარის ამხანაგი —
— სოციალისტ-ფედერალისტი

ნოე ჟორდანია
თავჯდომარე სოციალ დემოკრატია

გიორგი ვეშაპელი
თავჯდომარის ამხანაგი —
— ნაციონალ-დემოკრატია

პავლე საყვარელიძე
სოციალ დემოკრატია. ეროვნულ
საბჭოს საქმეთა მართებელი

აკაკი ხენთელი.
თავმჯდომარის ამხანაგი ს.-დ.

დავით ნახუცრიშვილი
მდივანი სოციალისტ-
ფედერალისტი

ჩვენი ნატურის კუკური
ზამთრის განსაცდ-ლშია.
უნდა მოვლათ... სათბური, —
შეაო, ეს შენს ხელშია!

მღვთაღმად
დღემდე უცხო მხარეში
ღვრიდა სისხლის რუეხსა, —
შენს სახლში მტრის თარეში
ნუ თუ დაგაყრუებსა?!

ჭკნება ვარდი ნელნელად,
შენგან ელის შევლასა,
რომ საამო სურნელად
მოეფინოს ყველასა!
იზბე.

ნ. ხიხარულიძის ბურული ბუნდი

სამ. ჩავლიშვილის და ვარლ. სიმონიშვილის ხელმძღვანელობით.

მ ე ო რ ე დ მ ო ს ვ ლ ა

(გაგრძელება. ის. „თ. ღაღ“ № 44)

ლუარ. წადი, წიოდე. რას იზამ, თუ ბიკი ხარ და ნუ მიიღებ! (ალექსი მიდის. შემოდის სოციალდემოკრატი. ტანზედ სუფთათ და კოხტად აცვია.)

სოფ—ლუარ. სალამი ეზხანაგო!

ლუარ. ღმერთმა გაგიმარჯოს, დ ბრძანდით (პაუზა) რაზედ გარჯილხართ, ბატონო სოციალი?

სოფ—ლემ, მე სოციალა კი არა ვარ, არა მედ სოციალ—დემოკრატი, მეუშპირესე. ჩვე-

ნი პროგრამა დნარჩენ პარტიების პროგრამას ჯობიან. ჩვენი პარტია უწმინდესთაგანი პარტიაა მთელ ქვეყნიერობაზე. ჩვენ ვართ ერთ ად ერთი დამცველი მშრომელი ხალხისა, ჩვენს გარდა ყველა ბურჟუა და კონტრ--რევოლიუციონერია. ჩვენ გვწამს მუნიციპალიზაცია და არა სოციალიზაცია.

ლუარ. ერთი ეგ მიბრძანეთ, თქვენი კირიმე, ამ ჩემ კერძო საკუთრებას, ჩემ მიერ შექმნილს ხომ არავინ არ წამართმევს?

სოც—დეშ. ბალშევიკები ართმევენ და ჩვენ კი კოალიციის მომხრენი ვართ. მინამ მუშა არ მოლონიერდება, ბურჟოაზიასთან ბლოკია საქირო. (მიუბრუნდება ალექსის) თქვენ რომელ პარტიას ეკუთვნით ამხანაგო?

ალექს. მე, ბატონო კეთილშობილი აზნაური გახლავართ, ალექსი უზნაძე!

სოც—დეშ. მე კეთილშობილებას კი არ გეკითხები ამხანაგო! ეხლა გამოიცა ახალი კანონი, რომლის ძალით ყველა მოქალაქე გათანასწორებულია. აღარ არის არც თავადი, არც აზნაური, არც გლეხი... ეხლა ყველა სწორია, კაცს მხოლოდ ცნობენ მისი ადამიანობით, ზნეობით, პირად ღირსებით და არა ჩამომავლობით. დგება საინტერესო დრო და სრულდება დიდი შოთას სიტყვები. „ათასათ კაცი დაფასდა, ათათასად ზრდილობა, თუ კაცი თითონ არ ვარგა, რა არის გვარიშვილობა“

ალექს. მე უპარტიო გახლავართ ბატონო.

სოც—დეშ. მაშ შენ „ლიკი“ ყოფილხარ, ესეიგი დანამდვილებით, რომ გადავითავგზონიშნავს ჩხეცს. ყოველ უპარტიოს აგრე უძახიან.

ალექს. მხეცივა ხარ და დათვაც, შენ შეგარცხენია ღმერთმა შენი პარტიოთ. ღიკარგეთ თქვე ციგნებო, თქვენა. თქვენ აშენებულ ქვეყანას კი დაეასხი თავსლაფი.

დეშ. სუ ბიჭო, სუ! აღარ ამოიღო ხმა! ნუ მღუპავ, ღიკარგე!

ალექს. იმე, მაგისი კი არ მეშინიან, წითელი გალსტუკი რომ გაუკეთებია, მამა უცხო-ნდება; არც ჩამომავლობა სწამთ და არც კაცობა. თუ ბიჭო, გემოვიდეს კრივზე და იმდენ კუნტრულს ვუწვენებ, რომ თქვენი მოწონებული ფუ ციგანი! (გადას.)

დეშ. არ გეწყინოთ შენი ჭირიმე, ცოტა ქუთით ავადმყოფია!

სოც დეშ. ცოტა კი არა, ხაწყალი ბევრიც არის. ოხ, შეუგნებლობავ, ოხ, უკულტურობავ! მანა რამდენად მოუშაიდებელია და ესე-რები კი ეხლავე აღიარებენ სოციალიზაციას! ჩაწერე ამხანაგო, ჩვენ პარტიაში! ჩვენ ნამდვილი სოციალისტები ვართ!

დეშ. ძალიან კარგი, ფული ხომ არ უნდა?

სოც დეშ. სულ ათი შაური, თუ მეტს შემსწირავთ, თქვენი ნებაა!

დეშ. მირთვით ბატონო, ეს ათი შაური და შეიდი კაშვიკი!

სოც დეშ. თქვენი სახელი და გვარი?

დეშ. ლუარსაბ რევაზოვიჩ ყარანგოზი-შვილი (ს. დ. სწერავს.) ბატონო სოციალისტ-მატოგრაფო...

სოც დეშ. (ნაწყენი.) კაცო, როგორ ვერ გაიგე, რომ მე სინემატოგრაფი კი არა ვარ არამედ სოციალდემოკრატი. დაიხსომე რაღა..

დეშ. უკაცრავათ შენი ჭირიმე, რაქნა ბევრნი ხართ სხვა და სხვანაირნი და ველარ დაეიხსომე. მოვუცდი! ჰო და ერთი რა უნდა მეკითხნა. ამბობენ; რომ ბალშევიკები ბუნტს აპირობენო, მართალია ეს ამბავი?

სოც დეშ. საწუხაროდ მართალია, მაგათ პეტროგრაღში მოახდინეს ბევრი უწყესობა და აქაც აპირობენ, მაგრამ ჩვენ შესაფერზომებს მივიღებთ, რომ არა ჰქონდეს ალაგი მაგვარ უწყესობას.

დეშ. თქვენისთანა პატროსან პარტიაში ჩაწერა პირდაპირ სასიამოვნოც არის. დარეჯანო, დარეჯანი! მოდი დედაკაცო პარტიაში ჩაეწერე.

დეშ. (მეორე თახაძან) მე უფრო ჩაეწერე თებერვალისტების პარტიაში.

დეშ. გაიგეთ? ეს ჩემი ცოდვით სავსე თებერვალისტკა არ: ყოფილა?

სოც დეშ არა უშავსრა დრო მოვა და მორჯულდება. ფედერალისტები გადაგვარებულ ცენტრიგენციის პარტიაა, ესერების ყურმოქმული შონები არიან! არ დაგვიწყდეთ ამხანაგო, არჩვენების დროს ჩვენ მოგვეცით ხმა. ჩვენი ნომერი პირველია. ნახვამდინ!(მიდას.)

ალექსი, ბიჭო ალექსი! (შემოდის ალექსა) მოდი ბიჭო, პური მაქამე, მომშივდა.

ალექს. სადილი მზათ გახლავთ. მარა პური არ არის.

დეშ. როგორ თუ არ არის?

ალექს. მეჭურესთან იმნაირი „ოჩერედი“ დგას, რომ გეგონებთ ერთი კორპუსი „ჯარაოაო თუ შეიცდით ბატონო, გაეჭრდები „ოჩერედში“ და საღამოს ჟამს მევიტან პურს!

ლუარ. ბიკო სალამოდინ ხომ შემიწუნდა ვუ-
ლი, ვახ რა დროებაა, პურიც არ იშოვება.
შავი პურიც.

ალექ. ნატეხებია, ძველი პურის ნატეხე.
ბი. თუ გნებავთ მოვხარშამ და მშვენიერი ხა-
რჩა გამოვა.

ლუარ. რაც გინდა ის გააკეთე, ოღონდ
პური კი მაქამე! (შეზადის სტუდენტინაფიონალ
დემოკრატია)

სტუდენ. მამულიშვილს სალაში!

ლუარ. რა დროს მამულიშვილობაა კაცო,
კუჭი შიშლილსაგან მიხმება. რა გნებავთ ახალ
ვაზდავ, თქვენ რილასთვის გარჯილხართ?

სტუდეო. მე, მამულიშვილო, ნაციონალ-
დემოკრატი ვარ, მე იმ პარტიას ვეკუთნი,
მომელსაც არ სცხვენია მამულიშვილობის და
შალა უჭირავს თავისი ეროვნული დროშა.
ჩვენ არ გვწამს სოციალიზმი, მიტომ რომ
სოციალიზმი დამღუპველია ვაქრობა მრეწვე-
ლობისა; ჩვენი ქვეყანა უმრეწველოდ ვერ აღორ-
ძინდება და სომხის ჩარჩება მოგვწოვენ ისედაც
გამშრალ სისხლს.

ლუარ. ერთი ეგ მითხარით, ნაცრის დე-
მოკრატი, ამ კერძო საკუთრებას ხომ არ წა-
მართმევთ?

სტუდენ. ჩვენ, პირიქით, იმით განვირჩე-
ვით დანარჩენ პარტიებიდან, რომ ვიცავთ კე-
რფო საკუთრებას.

ლუარ. ეგ სოციალდემოკრატიც ხომ იცა-
ვს კაცო, აგრე არ ამბობენ?

სტუდენ. სოციალ-დემოკრატები მიტომ
იცავენ თქვენ ინტერესებს, რომ თქვენ მათთვის
ჯერ საჭირონი ხართ. უთქვენოთ რევოლიუ-
ციას ეგენი ვერ მოახდენენ და როდესაც ეგე-
ნი მოლონიერდებიან თქვენი დახმარებით
და აღარ იქნებიან მათთვის საჭირონი, მაშინ
გკრამენ ბურჟუებს პანდურს და ყირამალა გა-
დაგსერნაი. ასე რომ ჯობიან ჩვენ პარტიაში
ჩავეწერო, რომელიც იცავს თქვენ ინტერესებს
ჩვენ ვართ ქართველი კადეტები.

ლუარ. აჰა კადეტი ბრძინდებით? ძალიან
სისიამოვნოა, მაშ აფიცრობას მალე მიიღებთ,
რალა!

სტუდენ. არა კაცო, კორპუსის კადეტს კი

არა; რუსეთში კადეტები პარტიას შეადგენენ
შეგრამ ჩვენ შემარცხნობას უფრო ვიჩნეთ,
ვიდრე იგინი. ჩაეწერები მამულიშვილო?

ლარა. ჩამწერე კნიაზჯან, ეგ რალაც
ჭკუაზე ახლო პარტია არის. ლურსაბ რევაზ-
ის ძე ყორანგოზოვ. სტუდ. ყორანგოზოვი
იყავით ძველი რეჟიმის დროს, ეხლა კი ყორ-
ანგოზიშვილი ხართ. აი ჩაწერეთ.

რა უნდა გთხოვოთ ხაქალაქო არჩევნებში
ჩვენ მოგვეცი თხმა, ჩვენი ნომერი 2. თორემ
თბილის უცხოთა წაწარმევენ, ნახვამლით!
(მიდის.)

სვ. წერეთელი

(შემდეგი იქნება)

მუშებ.

თქვენს სულს მინდა ვეამბორო, რო მიეცეს ჩემ სულს შვება...
თქვენთ ნ მინდა ტნჯვა, ლხენა,
და თქვენთანვე გამარჯვება!

მინდა, რომ თქვენს სულსა და გულს
ჩემი სულიც ჩავ კონო!
და ამ სულის შ ნაქმედი
მტრებს თავზარად ჩავგაონო!..

დე მედგარი ჩვენი ხმები,
შევეერთოდ ყველამ ერთად,
რომ ჩვენს ტანჯვას ბოლო ექმნეს,
აღარ გვყანდეს არვინ ღმერთად!..

მაშ მუშებო, ჩვენი გზები
ჩვენვე გავკაფ-გამოვკაფოთ,
და იმ ემბაზს სიწმინდისას,—
ყველა ერთად დავეწაფოთ!!!

ბ. კახსუაძე.

Handwritten signature or stamp in the bottom right corner.

*

სტირის თაღის ბუნება,
 მუდამ ნიავ ღვარია,
 უგრძობელსა სიცოცხლეს
 ეს სწამს, როგორც ჯვარია.
 და ქაბუკი მოზარდი,
 ნაშობი ქირთ მწველადა,
 სამშობლოს საზღვარზე
 სდგას მიმულის მცველადა.
 მსურს დაიხსნას თვის ბილი,
 მოსპოს მიწე ქიანა-
 თუნდა მოკვდეს, მოშავალს
 დღე უთენოს მზიანი!..

საშა.

თ ა მ ა რ

აბა, გაიხსნა ნეტარების ცა სამოთხიდან
 ვიდრე შეცბრე ც მდე. ყველა ქართველებმა
 აწყყეს დენი ილიბუზს მთასაკენ. მეცბრე ცას
 რომ მოახლოვდნენ, საარაკო სანახაობა,
 წამოიშალა ჩემს თვალწინ: საჩინო მნათი,
 დიდებული ბრწყინვალეობა საქართველოსი
 რომლის სახელი და მოგონება დღესაც აშუ-
 ქებს ყოველ ქართველსა და სადაც საიდუმ-
 ღო უკვდავ ნუგეშით გვადვილებს გულს,
 გამოჩნდა ცაში ზეციურ ნაზირბევით, უკვლო
 ნაბიჯით მოახიჯებდა ის კამარა ცის ლაქვარდ
 სიმწვანეში, ია—ვარდ ფერ ყვავილოვან ღრუ-
 ბელთა სუბუქ სითხე ეთერში და მასთან
 მთელი ქართველთ სახიობა, ვით დღეცა ცისა
 ვდინებოდა კავკასიის მთებისაკენ. ნეტარ
 —სხენებულ დედოფალს ხელში სამეფო სკა-
 პიტრა ეპყრა, მხრებზედ—კი ვარსკლავთ
 უზმენტებით შორთულ—მოკედლილი პორფირი
 ესხა. მის ღვთიურ სახეს ხელთუქმნელი
 დიადემა ამშვენებდა, რომელსაც მაღლიდან
 შუქურა დასციმციმებდა. ოცნების მეფეს,
 ოცნების გზას იმავე შუქურა ოცნების სხივით
 ურწყავდა

მეცბრე ცას რომ გადმოვიდნენ, სააქო
 ცას ლაქვარდ ბინდ — ბუნდში, სადაც თამარი
 მოახიჯებდა, ღრუბლებში მთვარე ამოსცურდა,

როგორც ღვთაებას, დედოფალს ფიანდაზად
 გარდემალა ფერხთა ქვეშ და ვით იგი მთვარე
 მთვარე — ვარსკლავთ კრებაში თანამავალით
 მასთან ერთად იწყო ცის ზღვა სივრცეში
 ცურვა—სრიალი. თამარს მარჯვნივ დავით
 აღმაშენებელი ედგა, მარცხნივ ერეკლე მეფე,
 მათ უკან ყველა ქართველთა მეფენი. მეფეთა
 შორის საძი უგვირგვინო მეფენი ვრიცხენ:
 შოთა, ილია და აკაკი ქართველთა და ქართ-
 ველთ მოღვაწეთა ჯარშემორტყმულნი,
 მათ უკან რიგში სარდლები და მეომრები
 იდგნენ. სულ უკან დანარჩენი ქართველობა.
 სარდალთ შუა გუნდში გმირული შეხედულო-
 ბით განირჩეოდნენ: მხარგძელი, კახაბერი,
 გამრეკელი და ქიბერი. მათ შორის გიორგი
 სააკაძე მოდიოდა, ბელადი და ღირსეული
 მეომარი. მთელი კრებული იგრე ღამაზად
 მოჩანდა ღრუბლებში, როგორც საღამოს
 ცის ტატობზედ გამოსახული ცისარტყელა.

ისმოლა საამური გალობა, წმინდა სხეები
 და რალაც სულთა დღეცა, წყნარი ზღაპრული
 ლაპარაკი, კრებული ღრუბლებში აღაგობ
 იხვეოდა, როგორც გაელვაზე ცეცხლი აღაგს
 კი გასწორდებოდა ხოლმე და გაელოლ შანძილს
 ცაში ნაკვალევთა ვზა—არშია რჩებოდა.

აბა, შიღწიეს კავკასიის მთებს. მყინვარო
 ყინვის გვირგვინი ქართველებით მოიფინა
 ამირან მზე—ქაბუკი ბორკილებ შეწყვეტილი
 იდგა წამების აღაგს. მის წინ მკვდარი ყორანი
 ეგდო გასრესილ—გაყუნული. თამარი მივიდა
 ამირანთან. მთელი ქართველობა გარს შემოე-
 ხვია წამებულს, რათა კარგად ეხილნა
 იგი. თამარ—მეფემ ამირანის ხილვით განიხარა
 სიხარულით გაიღიმა და ცრემლები გადმოდ-
 ვარა. მან აღაპყრა ხელნი ცად და წარმოსთქვა;
 —ამის შემდეგ არსებობს ჩემთვის სასუფე-
 ლი, რადგან თვალმან ჩემმან იხილა თავისუფ-
 ღალი საქართველო. განიხარებს სული ჩემი
 და ყოველი ქართველი უკუნისამდე.

მერე მიუბრუნდა ყველა იქ მდგომთ

ქართველებო — განაგრო მან: თქვენ
 მამაცური მფარველობით, დაუშრეტელის
 სისხლით შეინარჩუნეთ საქართველო. იმაყეთ
 ამით ზეცაში, როგორც აქ ამჟამს თქვე-

ნი შეიღებები, შეიღიშვილები და მომავალი თაობა. განიხარეთ და იხარებდეთ ამით ივრე, როგორც მე თქვენ ყოფილ დედოფალს მიარია, რომ გაათავა ეგ სიტყვები, მეფური დიდებით მიუახლოვდა თავისუფალ ამირანს და მუხლ-მოყრით ეამბორა შუბლზე, მას შიბაძა დავით აღმაშენებელში, ერეკლე მეფემ და ბოლოს ყველა მეფეებმა. მათ შემდეგ შოთამ, ილიამ და აკაკიმ. აკაკი რომ მივიდა ამირანთან, გაიცინა და ჩაილაგაპარაკა: მე ვიცოდო აგრე მოხდებოდაო და იმ ალაგს, სადაც ხელ ფეხზე გმირს ბორკილ-ხუნდების ჩანაჭერი აჩნდა, სასოგობით დაუკოცნა. ილიამ ხელი ჩამოართვა მზე—ქაბუკს. მოეხვია. ისურვალედ ჩაეკონა ტუჩებში. ამას რომ მოარჩნენ.

მერე დაიწყო დიდი ამბორი. დანარჩენი ქართველობა რიგრიგად ჩამწყრივდა და დაიწყეს მისვლა ამირანთან. სანამ ამბორი გათავლებოდა,

მყიდვარზე დიდ ზეიმი და შილოცვა იყო. იხმოდა საამური გალობა, ზეციური წმინდა ხმები სულით მღელკარება და ტკბილი და წყნარო ლაპირაკი,

ალოონი იყო. გარიყრაზედ საძიოდან მოსულეებმა კვლავ ცად იბრუნეს პირი. აღიმაღლენ ზეცას. ავიდნენ ცის ლაყვარდში და პირველ ცას ღრუბლებს იქეთ მიეფარნენ.

გვგან ფურცხვანაძე.

მ რ ა

და აციმციმდა ცის წილზე სიციცხლის სხივო, მათათა უფსკრულში ჩაიკარგა არყოფნა ცივი, შვებით ათრთოლდა ლურჯ სივრცეზე ცისკრის ვარსკვლავი და ალივლივდა ძღვევის ზღვასზე იმედის ნავი...

ნილოსის ზირას, გამოქვბულში იშვა ქვეყნის ძე, და სხივთა წვიმად დაიღვარა მძივები მთებზე, შვებით ათრთოლდა უკვდავების თეთრი ზღაპარი, და დაინამა ბროლის ნექტრად ყოფნის სიზმარი...

და მოასმინა ძღვევის სიტყვა განწირულ სოფელს, დაჰკმო მონება, ბოროტება, ეწყია მთა-ველს, და მოეფინა მთის მწერვალზე ცისკრის აღიანი, და აღთქმის მხარეს, ჩაგრულთ ბანაკს მისცა სალამი...

ს. ტაიფუნა

მირიან არქიმანდრიტი [დავით ბეჭატური] თავგამოდებული სამონასტრო მღვდელაწე, შობას არქიმან. აკურთხ.

შარადა

პოლონელთ დ დი ქალაქის სახელი მთელად გვეჭირია, მხოლოდ შუაში მის ერთი ანბანი დასჭირია, — რადგანც არ გვინდა, არც არის საჭირო გამოსადგვი, მოსიარულიე კაცისთვის ვითა აღმართი, ან ბექი. და იმის ნაცვლად შუაში ჩაესვათ: თან ან და განია, შარადით გვარი გამოვა, ცნობილი გვართავანია. ჩვენ კიტას შემდეგ პირველი მწერლობაშია ცნობილი, და კრიტიკაშიაც მაკრად სდგას ვით რკინა გამოწრთობილი.

ვარდენ უიფინაი.

მ რ ა ლ

თქვენ მოიგონეთ პოეტი მცხოვრებო ძველი დროისა, რომელმაც გული აძგერ ლამარ მეფისა დიდისა.

წინიდან მისი სახელის აიღეთ ერთი მარცვალი: ახლა ახსენეთ ქალაქი, ნავთისა ამომავალი.

მისი წოდების თავიდანც ორი ასოს ვარ მთხოვნელი, რომ შევასრულო ის ცნება, რომელს პატივს ცემს ყოველი.

კაიხო იმედაშვილი

ნაში სიძლარა

მამულის კეთებაშია მე სისხლი ჩამიქცევია, დამე-დღე მისწორებია, ქირის დღე დამილევა. რისხვა, გინება, ცემისთვინი შეიღებები შემიჩვევია. ღმერთმა ხო იცის, ურიგო არვისთვის გამიწვევია, ჩემ თავზე კალო ულენწავთ თავი არ გამიქნევია, უღმერთო სამსახურისთვის თავი ძლივ დამისწევია, ჩემ ნაამაჯარს, ჩემ ნაშრომს ცულ მჭამლებ შემოჩვევია! ვასო აფთიაური.

ქვეყნული სიყვარული

(დასასრულად. ახ. „თ. ღა ტ.“ 44)

მოიგონე მაინც ყველასგან დაფიწყებული შიტოვებული, უჩინარი აღმინა...

მოიგონე, რომ იმასაც აქვს დიდი დარღები და პატარა თბილი კუთხე განვლილი ბედნიერებისა...

გვედრები, გაფიცებ რის რწმენაც ჯერ კიდევ არ ჩამკვდარა შენში, ნუ ანგრევ, ნუ აპარტახებ ამ კუთხეს, ნუ აქრობ კერას, რომელშიაც ჯერ კიდევა დღევანდის ნაპერწყალი...

თუ კი ამათ დღეებსა და ღამეებსა სწირავ, შეგ მიწილადე პატარა ნაქერი შენის ბედნიერებისა...

მოდის და შე ახალს ცხოვრებას შევუდგები...

ამას წინედ სასაფლაოზედ ვიყავი, ორიოდ საათი ვიჯექი ჩემი მშობლების საფლავთან. ირავლივ ყველაფერი სდუმდა...

ხეებიც კი არ ინძრეოდნენ...

მალოდ ერთად ერთი სანთელი ციმციმებდა ღამის წყვილადში...

ძველი... თეთრი ჯვარი... და სამი ცაცხვი კუთხეებში...

აი აქაური ცხოვრება...

შითხარი განა ამისთვის სიცოცხლეს რაიმე ფასი და აქვს...

მაგრამ, შე არ მინდა სიკვდილი...

სიკვდილისა ძალიან მეშინია...

იქ ხომ წყლიაღია, გაუთენებელი ღამე, საუკუნო მოწყენილობა და მარტოობა...

მაგრამ ცხოვრება უშენოდ?..

საფლავამდე შენი მარი

წერილი მეორე

მაშ ვგრე, შენ არ მოხვედი...

წერილი არ დაიკარგებოდა, რადგანაც დაზღვეული გამოვგზავნე...

როგორ აღვიღალ შეგძლო ჩემი სიკვდილისგან გაღარჩენა, მაგრამ არ მოანდომე...

შემინდვია... ღმერთმაც შეგინდოს...

შე არც კი ვსტირებარ... სულ ერთია ჩემი სიცოცხლის უკანასკნელმა ჭამმა დაპკრა...

ცრემლებით დაკარგულს ბედნიერებას ვერ დავიბრუნებ.

შენ რას დაპკარგავ, შე რომ მოვკვდე? არაფერს!..

მხოლოდ ერთი ახალი სამარე მიემატება სასაფლაოს...

მომიგონებ მაინც... როდისმე ზაფხულის საღამოზედ მოხვიდე და ერთი ცრემლი გადაოაგლო?

ახ, როგორ მიყვარდი და მიყვარხარ... აი ეხლა ვწერ, საბრალო გული კი, სტირის...

შე შერიგება მინდა... გისურვებ სრულს ბედნიერებას...

მაგრამ შენ იქნება ჩემს დამარხვას არც კი დაესწრო...

მართალია, არც შე მიყვარდა მიცვალებულზედ წასვლა, მაგრამ მაინც მინდა რომ ჩემი გაციებული სახე და ჩამქრალი თვალები უკანასკნელად გიმზერდეს...

საყვარელო, თუ მოხვდე, არ დაიფიწყო თეთრი შროშანას კონა მომიტანე და ჩემი თავის გარშემო დალაგე...

შე და შენ ძალიან გვიყვარდა ყვეფილები... დაე, ეს იყოს ჩვენი ცხოვრების დაკარგული სიყვარულის ემბლემა...

გვირგვინს არა გთხოვ...

შე სიკვდილის პირასა ვარ...

ხან და ხან მაინც მოიგონე შენგან დღეობული მარი...

არა, შე ბედნიერი ცხოვრება არა მხვდა წილად, შენ ამაში დანაშაული არ მიგიძღვის... ვაკოცებ უკანასკნელად...

ოჰ, რა მძიმე და მტანჯავ წუთებს განვიციდი!

საფლავშიაც კი შენი მარი

წ. კ. გაზაფხულზედ (თუ მომიგონებ და მოხვალ) გთხოვ ჩემი სამარე ვარდ-ყვავილებით შეიმკო.

მწელია და უბედური სიკვდილი მაშინ, როდესაც კვდები და იცი, რომ შენ არაა იყავი ცხოვრებაში...

ა. ნეკრელი

„თეატრი და ცხოვრება“ რედაქციისგან

საპარტიო აღმასრულებელი მდივანი

სალამი თქვენდა!

„თეატრი და ცხოვრება“ სალამს გიძღვნივთ და გისურვებთ უსწრებოდეთ სამშობლოს სულიერ-ნივთიერ აღყვავებას საკუთარი ოჯახისა და ქვეყნის საბედნიეროდ.

ხუთი წელიწადია, რაც ჩვენი ერთადერთი სათეატრო, სახელოვნო, სამხატვრო, სამუსიკო, საზოგადოებრივ შინაარსის უბარტიო სურათებიანი ჟურნალი „თეატრი და ცხოვრება“ გამოდის თქვენდა სასამსახუროდ — ჩვენის ქვეყნის დასაწინაურებლად.

ამ ჟურნალში მონაწილეობს ჩვენი ქვეყნის ყველა საუკეთესო მწერალი მიმართულეობისა და პარტიულობის განუყოფელად.

ჟურნალ „თეატრი და ცხოვრება“-ს ნივთიერი და სულიერი არსებობის მუდმივა წყარო პარტიუციული ხელისმომწერ-მკითხველი და ქველმოქმედ შემომწირველია, რისთვისაც ყველა ამით რედაქცია გულითად მადლობას უძღვნის.

1918 წლიდან ჟურნალ „თეატრი და ცხოვრება“-ს გამოცემა მეექვსე წელში გადადის და ჩვენი საყვარელი, განახლებული და გაერთსულოვანებული სამშობლოს საბედნიერო მუშაობას ჩვეულებრივის მონდობებით განვაგრძობთ, იმ იმედით, რომ პარტიუციული მკითხველი საზოგადოება და ჩვენის მწერლობის აღორძინების ყოველი გულშემატკივარი ჩვეულებრივი გულუხვობით დაგიხმარება.

ამიტომ ამასთან ერთად გაახლებეთ რა ხელისმოს წერ ბარათს ჟურნალის დასაცვეთად, უმორჩილესად გთხოვთ თქვენს ნაცნობ მეგობართა შორისაც გაავრცელოთ და მით ხელი შეგვიწყობთ ამ ფრიად მძიმე მოვალეობის პირნათლად შესრულებაში.

1917 წლის ხელის მომწერთა საყურადღებოდ ვაცხადებთ, რომ 1917 წ. ორი პრემია: 1) „აკაკის ნაკვეთები და ბრძნული სიტყვები“ და 2) „ქოლა ლომთათიძის რჩეული აზრები“ უკვე მზათა დასაბეჭდათ, მაგრამ

ჩვენგან დამოუკიდებელ მიზეზთა გამო დაბრკოლებულია. ძველი ხელისმომწერი ამ პრემიებს უეჭველად მიიღებენ რა წანს დაიბეჭდება, ჟურნალის ფასი და გაწერვის შირობება ისაღუთ ქვევით.

პარტიუციუმით რედაქცია „თეატრი და ცხოვრება“

გაუპარჯოს თაიისუფალ ხელმანაჲს თაიისუფალ საპარტიოლქი!

მიიღება ხელის მოწერა 1918 წლასთვის ერთად ერთ სათეატრო, სახელოვნო, ს მხატვრო, ს მუსიკო, სამწიგნობრო საზოგადოებრივ შინაარსის პროგრესიულ-დემოკრატულ უბარტიო სურათებიან იუმორისტულ განყოფ. ჟურნალზე

წელიწადი მთავრდება გამოცემისა

1918 გამოცემა იმავე პროგრამით, როგორც გახულ ხუთი წლის განმავლობაში ცნობილ და საუკეთესო თანამშრომელთა მონაწილეობით

შუკნალი ღირს: წლიურად 15 მან. ნახევარ წლით 9 მ. რომლის გარდახდა ნაწილნაწილად შეიძლება; ხელის მოწერის დროს 10 მ. აპრილის დამლევს 5 მ. დანარჩენიც მარიაშობის გასულს.

ხელის მოწერა შეიძლება თბილისში რედაქციაში (აღუქს ბაღის პირდაპირ, ძველ მეწიგნეთა რიგზე, ხანის თავში, ბაზრის ქუჩა სახლი არჯევანიძისა № 20) ფოსტით: Тифлис ред. ТЕАТРИ ДА ЦХОВРЕВА. Иосифу Имедашвили

შენიშვნა: ჟურნალის გაწერვის მსურველთ ვთხოვთ დროით დაიკეთონ, რა მისამართების ბეჭდვა მოვასწროთ. ძველმა ხელის მომწერლებმა ძველი მისამართის ნომერი გვაცნობონ.

რედაქტორ გამომცემელი იონებ იმედაშვილი

საქართველო

ხელოვნებათა კომისარი ვლადიმერ პავლესძე მახვილია. ეროვნულ საბჭოსთან შექმნილ ხელოვნებათა ხეყციის თავმჯდომარე ვ. პ. გობეჩია, განათლებული, განვითარებული და სარევიოლიოცია ბრძოლაში გამართული პირია, ჯერ კიდევ ახალგაზდა, სულ 35 წელი იქნება, დაიბადა ქუთაისში და გიმნაზიაში სწავლის შესრულების შემდეგ ოდესის უნივერს. შევიდა საიურ ნაწილზე. აქ მთავარი მონაწილეობა მიიღო რევოლიოციონერ სარევიონ. მოძრაობაში, რის გამოც კავკასიაში გადაიხასხლეს, საქართველოს რუსეთთან შეერთების ასიწლის თავის შესრულების დროს ქართველ რევოლიოციონერთა მოწყობილ სპარ, გამოსვლაში მხურვალე მონაწილეობა მიიღო, რის გამოც იგი შეიპყრეს და უნივერს. დაითხოვეს. ამის შემდეგ ნაცვალ გვარით დაიწყო ცხოვრება, სოც. რევოლიუც. დასი მებრძოლ რაზმში ჩაეწერა და მხურვალე მონაწილეობა მიიღო. ამ ხანებში შეიპყრეს, სამართალში მისცეს 102 მუხლის ძალით, მაგრამ გაიქცა და ექვსი წელიწადი საზღვარ გარეთ ცხოვრებდა ყველაზე საყურადღებო ისაა, რომ 1907წ. შემდეგ, როგორც ვთქვით, სხვისი გვარით ცხოვრობდა, ასე საიდუმლო ცხოვრობით უმაღლესი სასწავლებლის კურსი შეათავა. და მოსკოვში მუშაობდა, ვითარცა ვეჭილი პოლიტიკურ საქმეებში რევიოციის, მაქსიმალისტების და სხ.

რევოლიოციამ იგი სამშობლოს დაუბრუნა, პირველად დანიშნულ იქმნა სამხ. დასავ. სამხედრო კომისარად, ბოლოს ამიერ კავკასიის სამხედრო საზღვაო კომისარად, ეროვნულმა ყრილობამ აღმასრულებელ საბჭოში აღჩინა ხოლო, საბჭომ ხელოვნების ხეყციის თავმჯდომარე კომისარად,

ეს გარეგნულად პატარა კაცი, სულით ბუმერაზია, მტკიცე რევიოლიოციონერი, ხელოვნებისა და სამშობლო ქვეყნის ღრმა მოყვარული, ვუსჯრვით გამარჯვება ჩვენი ხელოვნების გასაღებია.

ახალი ქართული ოკერა დასწერა რევიონ გოგენია შევილა „ქრტიონე.“ ქარ. მომ. მუს. კამერიის სდგავს.

ცნობილ მოღვაწე მწერლის გ. მ. თუმანიშვილის პიესა „ბეონიერი ქალი“ კომედია 2 მოქ. ჩვენს ყურ ნალში დაიბეჭდება ნახალწლევს.

სახალწლო ნომრიდან ჩვენს ყურნალში დაიწყება იუმორის. განყოფილება „წიწაკა.“

ხელოვნების წარმადგენელთა პირველი კრება ხელოვნებათა კომისარი ვ. გობეჩიას თანადანას წრებით. გაიმართა ქრის. აღიარებულ იქმნა ხელოვნების ხუთი დარგი. თითოეულ დარგი გზავნის ორ წარმომადგენელს გადამწყვე. ხმით.

„ქორწილი“ ახალი ორიგ. პიესა—ალეგორია მ სანაზობად, ჩვენის ცხოვრებიდან, „თ. და ც.“ დაიბეჭ სახალწლო ნომერში.

ხე. წერეთელმა დასწერა ახალი ვოდ. „სტენები რედაქციაში. ყურ. „თ. და ც.“ ნ. წ. შეს. სახსოვრად ქართ. თეატრ. ფონდის გასაძლიერებლად ტრაპეზონის ქართ. დრამ. წრემ ინტ. მირიან ჯაშის ხელით გადმოცა ათასი (1000) მან.

ესთეთიკის მოყვარულთა პირველი საღამო გრ. რობაქიძის და ტ. ტაბიძის მონაწილეობით გაიმართა ქრის, 14 იმედში.

საქართველო

ყურნალ „თეატრი და ცხოვრება“ ფონდის სასარგებლო შედეგად;

1 ს. ყურნალ შედეგის სუნ	— 10 მ.
2 ალ. ტეგეშელაშვილისაგან	5 მ.
3 ეფემია ნიქაშვილისაგან	2 მ.
4 შრამ. გაბისონიასაგან	1 მ.
5 ს. ნ. ჩიტისაგან	1 მ.
6 გ. ა. — სგან	25 მ.

შემომწირველთა გულითად მადლობას გუძღვნიო

ყურნალი „თეატრი და ცხოვრება“ თვისი ხარჯით გაუქურეს; გ. ლობჯინძემ დების საქმითხველეს; ღიუბა. გიორგობიანმა ონოდის საქმითხველეს.

მ ი ი დ ე ბ ა ხ ე ლ ი ს მ ო წ ე რ ა 1 9 1 8 წ ლ ი ს ა თ ვ ი ს

თეატრი და ცხოვრება წლით 15 მან., ნახევარ წლით 9 მან., თითო 50 კ. რედაქცია: თბილისი, ბაზრის ქ. № 20 ალექ. ბაღ. (სკეს მთქარის პირბეჭეა ის. შეგნით მე-15 გე.)

საქართველო ხელის მოქრის ფასი: ერთის წლით 50 მან. 6 თვით 27 მან. 3 თვით 13 მან. 50 კაბ. 1 თვით (მხოლოდ თბილისში) 4 მან. 50 კაბ. ნომერი ედირება 20 კაბ. ფოსტით გასვით დაკვეთა შეიძლება შედეგით მისამართით: ტიფლისი, კონტრაზ გ. ხეთი საქარეველო. მოსტის ყუთა 76. კონტრაზში ხელი მოქრის მიდება 9 საათიდან. 3 საათამდე, სდ. მითი: 5—8 საათამდე. კვირათბით მხოლოდ დღისით. მისამართი: სასახლა ქ. № 5, ქართული ქარგასლა.

ჩვენი რესპუბლიკა საქართველოს რადიკალ დემოკრატიულ კლესთა ყოველდღიური გაზ. 1 წლ. 30 მან., 6 თვ. 17 მ., 3—9 მ., 1—3 მ. — რედაქცია დროებით მოთავსიბული საქართველოს ეროვნულ ქარგასლაში.

ქართული კლესები

1 კვირის პროგრამა

კვირა—საღამო წარმოდგენა. ორშაბათი—ოპერა. მუსიკა სამშაბათი—საოჯახო საღამო ოთხშაბ.—სინემოტოგრაფ. სიმებ. ორკ. ხუთშაბ.—ქართ. წარმოდგენა. მუსიკა პარახკ.—ოპერა. შაბ.—საოჯახო საღამო კვირა—რუსული—წარმოდგენა.